

Koronaepidemian vaikutuksia asiakaskohtamisiin Helsingin poliisilaitoksen pohjoisella kenttäjohtoalueella

Peter Rönnerberg

12/2021

TIIVISTELMÄ

Tekijä: Peter Rönnerberg

Julkaisun nimi: Koronaepidemian vaikutuksia asiakaskohtaamisiin Helsingin poliisilaitoksen pohjoisella kenttäjohtoalueella

Opinnäytetyön muoto: Tutkimuksellinen

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Jari Hyyti ja Tiina Väkiparta

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millaisia vaikutuksia koronavirusepidemialla on ollut asiakaskohtaamisiin Helsingin poliisilaitoksen pohjoisella kenttäjohtoalueella. Tietoperustassa avataan koronavirukseen liittyvää yleistietoa, Helsingin poliisilaitoksen toimintaympäristöä ja koronaviruksen torjuntaan liittyvää ohjeistusta.

Tutkimus on toteutettu kvalitatiivista, eli laadullista, tutkimusmenetelmää käyttäen. Tutkimuksessa on haastateltu kolmea Helsingin poliisilaitoksen pohjoisella kenttäjohtoalueella miehistötasolla työskentelevää poliisia. Haastattelu on toteutettu sähköpostitse käyttäen liitteenä löytyvää haastattelu-runkoa (liite 1). Kaikki haastateltavat esiintyvät tutkimuksessa anonymisti.

Haastatteluilla on pyritty saamaan vastauksia tutkimuskysymyksiin, eli kuinka koronaepidemia on vaikuttanut poliisien varautumiseen, työturvallisuuteen ja asiakaskohtaamisiin kentällä. Haastatteluilla oli tarkoitus selvittää poliisien omia kokemuksia ja mielipiteitä tutkittavasta aiheesta.

Tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että koronaepidemian vaikutuksia asiakaskohtaamisiin on saatu hillittyä hyvällä ohjeistuksella ja suojavälineiden oikeaoppisella käytöllä. Suurimpina muutoksina koettiin suojavälineiden käyttö tehtävillä ja turvavälien pitäminen asiakkaisiin. Pelko koronatautunnasta ei kuitenkaan ole suuremmin vaikuttanut tehtävien suorittamiseen.

Sivumäärä: 26 + 1 liitesivu

Tarkastuskuukausi ja vuosi: joulukuu 2021

Avainsanat: korona, covid-19, koronaepidemia, työturvallisuus, Helsingin poliisilaitos, kvalitatiivinen tutkimus, poliisi

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
1.1 Tutkimuksen aihe	2
1.2 Aiheen rajaus ja tutkimuskysymykset	3
2 TIETOPERUSTAN ESITTELY	3
2.1 Koronavirus	3
2.1.1 Tarttuminen ja oireet	4
2.1.2 Suojautuminen	5
2.1.3 Tilanne Suomessa	7
2.2 Helsingin poliisilaitos	9
2.2.1 Pohjoinen kenttäjohtoalue	9
2.3 Työturvallisuus	10
2.3.1 Työturvallisuuslaki	10
2.3.2 Poliisihallituksen ohjeet	10
2.3.3 Helsingin poliisilaitoksen ohjeita	11
3 TUTKIMUSMENETELMÄ	12
3.1 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä	12
3.2 Aineiston keruu ja haastattelu	13
4 TUTKIMUKSEN TULOKSET	14
4.1 Vaikutuksia varautumiseen	14
4.2 Vaikutuksia asiakaskohtaisiin, toimintamalleihin ja tehtävien luonteeseen	15
4.3 Vaikutuksia työturvallisuuteen ja koronavirukselta suojautuminen	17
4.4 Johtopäätökset	18
4.4.1 Vaikutuksia varautumiseen	18
4.4.2 Vaikutuksia asiakaskohtaisiin	19
4.4.3 Vaikutuksia työturvallisuuteen	20
5 POHDINTA JA YHTEENVETO	21
5.1 Luotettavuus ja eettisyys	21
5.2 Yhteenveto	22
LÄHTEET	24
LIITE 1 Haastattelukysymykset	27

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen aihe

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Helsingin poliisilaitoksen Hälytys- ja valvontayksikön pohjoisella kenttäjohtoalueella työskentelevien poliisien kokemuksia koronavirusepidemian vaikutuksista asiakaskohtaamisiin. Uskon aiheen olevan ajankohtainen vallitsevan koronavirusepidemian ja sen ainutlaatuisuuden takia. Koronavirusepidemia on johtanut laajoihin toimenpiteisiin ja rajoituksiin koko valtakunnassa. Useimmat poliisin tehtävät kentällä edellyttävät jonkinlaista kanssakäymistä ihmisten kanssa ja tämä korostuu etenkin pääasiallisesti hälytystehtäviä hoitavilla poliiseilla. Näillä tehtävillä kohtaamisten luonnetta on välillä hankala ennakoida, joka puolestaan aiheuttaa haasteita asianmukaiseen varautumiseen.

Olen oman työharjoitteluni kenttäjaksolla osallistunut useisiin koronavirusepidemiaan liittyvien tehtävien hoitamiseen, kuten koronakaranteenin tiedoksiantoihin, koronaeristyksen kuljetusturvauksiin tai koronarajoitusten valvontaan. Kyseiset tehtävät ovat syntyneet koronavirusepidemian seurauksena ja ovat siten poikkeuksellisia. Näillä tehtävillä saattaa olla jo esitietona, että asiakkaalla on hengitystieoireita tai todettu koronatartunta. Tieto siitä, että tehtävällä on korkea riski altistua koronavirukselle, on luonnollisesti johtanut korkeampaan varautumiseen. Tavanomaisilla tehtävillä on huonommat esitiedot kohteen koronavirustilanteesta, jolloin varautuminenkaan ei välttämättä ole ollut riittävän korkealla tasolla. Mielestäni oli tarpeellista selvittää, miten muuttunut toimintaympäristö on vaikuttanut poliisien toimintaan.

Tutkimuksen kohteeksi valikoitui Hälytys- ja valvontayksikön pohjoinen kenttäjohtoalue siksi, että suoritin oman harjoitteluni kenttäjakson kyseisellä kenttäjohtoalueella ja tunnen sen siten hyvin. Olen myös osakseni saanut kuulla kenttäjohtoalueella työskentelevien konstaapeleiden mielipiteitä ja mietteitä eri vaiheessa epidemiaa, josta kiinnostus tutkimuksen tekemiselle alun perin heräsikin.

Oma hypoteesini tutkimuksen tuloksista ennen tutkimuksen tekemistä oli, että pelko koronavirukselle altistumisesta on vaikuttanut poliisien toimintamalleihin asiakaskohtaamisissa. Esimerkiksi tiettyjä toimenpiteitä, kuten esimerkiksi turvallisuustarkastuksia on saatettu jättää tekemättä koronavirusalitistuksen pelossa.

Tutkimus toteutettiin haastattelemalla kolmea Helsingin poliisilaitoksen pohjoisella kenttäjohtoalueella työskentelevää poliisia. Kaikilla haastateltavilla oli kokemusta kentällä työskentelemisestä ennen koronavirusepidemian alkua. Haastattelut ovat koronatilanteen takia toteutettu sähköpostitse ja vastaukset ovat anonymisoituja.

1.2 Aiheen rajausta ja tutkimuskysymykset

Koska koronavirusepidemia on aiheena hyvin laaja, oli aihepiiriä syytä rajata. Aihe valikoitui, koska koronaepidemian tuomat muutokset ovat herättäneet jonkin verran ihmetystä poliisien keskuudessa. Aihe oli syytä rajata maantieteellisesti pienemmälle alueelle, koska koronavirusepidemia on koskettanut eri alueita eri tavoin. Alueilla on ollut erilaisia rajoituksia voimassa eri aikoina, jolloin tulokset eivät välttämättä olisi vertailukelpoisia. Tutkimus on rajattu koskemaan ainoastaan Helsingin poliisilaitoksen pohjoista kenttäjohtoaluetta, koska kenttäjohtoalueiden toimintaympäristöt eroavat myös toisistaan, joka saattaa itsessään vaikuttaa tutkimustuloksiin. Rajasin tutkimuksen koskemaan ainoastaan miehistöä, koska heillä on varmasti eniten kokemusperäistä tietoa tutkittavasta aiheesta.

Tutkimuskysymykset:

Miten koronavirusepidemia on vaikuttanut poliisipartion varautumiseen?

Miten koronavirusepidemia on vaikuttanut asiakaskohtaamisiin kentällä?

Miten koronavirusepidemia on vaikuttanut poliisien työturvallisuuteen?

Tutkimuskysymyksillä oli tarkoitus saada kattava kuva koronavirusepidemian vaikutuksista asiakaskohtaamisiin.

2 TIETOPERUSTAN ESITTELY

2.1 Koronavirus

Koronaviruksesta on saatavilla valtavat määrät tietoa. Tietojen luotettavuuden takaamiseksi olen pyrkinyt käyttämään ensisijaisesti viranomaislähteitä ja yleisesti luotettaviksi tunnettuja lähteitä. Koronaepidemiasta on liikkeellä paljon virheellistä ja valheellista tietoa, jonka takia lähdekritiikki on äärimmäisen tärkeää.

Koronaepidemia on modernissa yhteiskunnassamme poikkeuksellinen ja ennennäkemätön kriisi, jonka torjunta on vaihdellut paljon eri maiden välillä. Suomessa on kahteen kertaan julistettu poikkeusolot ja sen myötä valmiuslaki otettu käyttöön, jotta koronaa voitaisiin torjua tehokkaasti. Maailman terveysjärjestö on julistanut koronaviruksen pandemiaksi.

Koronavirukset ovat joukko viruksia, jotka esiintyvät eläimissä ja ihmisissä tavallisimmin hengitystieinfektion muodossa. Nykyisin koronaviruksesta puhuttaessa tarkoitetaan uusinta koronaviruksen

muotoa, joka tunnetaan nimillä SARS-CoV-2 ja COVID-19. Kyseinen koronavirusmuoto todettiin ensimmäisen kerran Kiinan Wuhanissa joulukuussa 2019. Viruksille on tyypillistä, että ne muuntuvat. Myös uudesta koronaviruksesta on havaittu useita muunnoksia, joista osa leviää ja tarttuu aiempaa nopeammin. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, luettu 12.9.2021)

2.1.1 Tarttuminen ja oireet

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti ihmisestä toiseen pisaratartuntana, kun koronavirukseen sairastunut ihminen aivastaa tai yskii. Koronavirus voi myös tarttua kosketuksesta, esimerkiksi kun sairastunut ihminen koskettaa toista kädellä, johon on siirtynyt koronavirusta. Tauti voi tarttua myös aerosolien muodossa ilman välityksellä. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi aivastaessa ilmaan voi jäädä pieniä koronavirusta sisältäviä aerosolihiukkasia, jotka voivat välittyä toiseen ihmiseen pidemmän ajan päästä. Taudin voi saada kovalta pinnalta, johon on jäänyt koronavirukseen sairastuneen hengitystie-eritteitä, kuten sylkeä. Teoreettisissa tutkimuksissa, jotka on toteutettu laboratorioympäristössä, on havaittu, että koronavirus on säilynyt kovalla pinnalla muutamasta tunnista jopa kolmeen päivään. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, luettu 12.9.2021)

Ihminen voi tartuttaa tautia eteenpäin 1–2 vuorokautta ennen oireiden alkamista ja 1–2 viikkoa oireiden alkamisen jälkeen. Myös oireeton henkilö voi tartuttaa tautia eteenpäin. Koronaviruksella on altistumisen jälkeen 1–14 vuorokauden itämisaika, jolla tarkoitetaan aikaa tartunnasta ensioireiden alkuun. Oireet alkavat yleensä 4–5 päivän päästä tartunnasta. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, luettu 12.9.2021)

Koronavirus aiheuttaa ihmisellä hengitystieinfektion, jonka oireet voivat vaihdella paljonkin. Tauti voi olla kokonaan oireeton ja pahimmillaan vakava ja kuolemaan johtava. Taudin aiheuttamia oireita ovat muun muassa päänsärky, haju- ja makuaistin häiriöt, nuha, nenän tukkoisuus, yskä, hengenahdistus, voimattomuus, väsymys, kurkkukipu, kurkun karheus, lihaskivut, kuume, pahoinvointi, oksentelu ja ripuli. Oireista ei yksinään voi päätellä taudin olevan koronaviruksen aiheuttama vai jonkin muun, kuten bakteerin. Vakavaan tautimuotoon sairastunut voi saada esimerkiksi keuhkokuumeen, akuutin hengitysvaikeusoireyhtymän tai muita komplikaatioita, kuten keuhkoveritulpan tai alaraajan syvän laskimotukoksen, jotka johtuvat osin lisääntyneestä veren hyytymistäipumuksesta. Korkea ikä ja perussairaudet nostavat riskiä sairastua vakavaan tautimuotoon ja lisäävät täten myös tarvetta sairaalahoidolle. Koronaviruksen tunnetaan myös aiheuttavan pitkäaikaisoireita joillain potilailla, kuten väsymystä, hengenahdistusta, yskää ja nivel- ja rintakipuja. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, luettu 12.9.2021)

2.1.2 Suojautuminen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) ohjeistaa verkkosivuillaan, miten koronavirustartunnalta voi suojautua ja miten sen leviämistä voidaan ehkäistä. Ohjeistuksen mukaan tulee hakeutua koronatestiin, mikäli lieviäkään koronavirustartuntaan sopivia oireita ilmaantuu. Lähikontakteja tulee välttää ja on pyrittävä pitämään kahden metrin turvaväli muihin ihmisiin julkisissa sisätiloissa, kuten kauppakeskuksissa tai julkisissa liikennevälineissä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, luettu 12.9.2021)

Kädet tulee pestä usein vedellä ja saippualla, erityisesti ulkoa sisälle tullessa, ennen ruoan laittoa ja ruokailua, wc-käynnin jälkeen, niistämisen, yskimisen tai aivastamisen jälkeen ja kun on koskettanut flunssaisen henkilön koskettamia pintoja. Käsiä tulisi pestä ainakin 20 sekunnin ajan. Pesun jälkeen on syytä kuivata kädet kunnolla. Mikäli käsiä ei voi pestä, tulee käyttää käsihuuhdetta. Silmien, nenän ja suun koskettelua tulee välttää, jos ei ole juuri pesseyt käsiä. On myös pyrittävä aivastamaan ja yskimään kertakäyttöiseen nenäliinaan, joka on käytön jälkeen heitettävä roskiin. Mikäli kertakäyttöistä nenäliinaa ei ole saatavilla, tulee yskiä tai aivastaa hihaan. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, luettu 12.9.2021)

Koronavirus tarttuu yleisimmin sairastuneen ihmisen yskiessä, aivastaessa, puhuessa tai laulaessa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos suosittelee kasvomaskin käyttöä tilanteissa, joissa turvavälejä ei voida noudattaa, sillä se voi vähentää pisaroiden leviämistä ja siten vähentää taudin leviämistä. Kasvomaski ei itsessään suojaa käyttäjäänsä tehokkaasti ja sen teho perustuukin osittain siihen, että mahdollisimman moni ihminen käyttäisi sitä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, luettu 13.9.2021)

Kasvomaskista on olemassa eri malleja, joiden suojausominaisuudet vaihtelevat mallista riippuen. Kankaiselle kasvomaskille tai kangasmaskille ei ole asetettu tiettyä standardia, joten sen määrittely on hankalaa. Kangasmaskissa on tyypillisesti yksi tai kaksi puuvillasta tai polyesterista valmistettua kangaskerrosta päällekkäin, jotka muodostavat rakenteellisen suojan kasvoille. Kangasmaskit ovat yleensä uudelleenkäytettäviä pesun jälkeen. VTT:n vuonna 2020 tekemän tutkimuksen mukaan kangasmaski ei suojaa käyttäjäänsä tehokkaasti koronavirustartunnalta. Sen sijaan se hidastaa pisaroiden leviämistä kangasmaskin käyttäjältä. (VTT, luettu 13.9.2021)

Kuitumaskilla tarkoitetaan kasvomaskia, joka on suu-nenäsuojaimen tyyppinen, mutta ei kuitenkaan täytä suu-nenäsuojaimen vaatimuksia. Kuitumaskin käyttötarkoitus on käytännössä sama kuin kangasmaskin, mutta valmistusmenetelmässä on eroja. Kuitumaskin suodatustehokkuus saattaa olla kangasmaskia parempi, mutta sen käyttötarkoitus on kuitenkin sama kuin kangasmaskin. Kuitumaskit ovat tyypillisesti kertakäyttöisiä. (Työterveyslaitos, luettu 13.9.2021)

Suu-nenäsuojain, tai kirurginen maski, on alun perin tarkoitettu estämään hoitohenkilökunnan hengitystie-eritteiden leviämistä potilaan leikkaushaavaan. Suu-nenäsuojain on täytettävä lainsäädännön vaatimukset terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista ja standardin EN 14683 vaatimukset, jotta sitä voidaan kutsua suu-nenäsuojaimeksi. Suu-nenäsuojain ei suojaa käyttäjäänsä ilmassa leijuvilta aerosolimesteiltä tai pieniltä hiukkasilta, mutta vähentää tartunnan todennäköisyyttä. (Työterveyslaitos, luettu 13.9.2021)

Hengityksensuojaimilla, eli FFP-luokan suojaimilla, voidaan suojata käyttäjää ilmassa leijuvilta aerosolihiukkasilta. FFP-luokan suojaimen on täytettävä henkilönsuojainasetuksen EU 2016/425 ja standardin EN 149 mukaiset vaatimukset. (Työterveyslaitos, luettu 13.9.2021)

FFP1-suojain suojaa käyttäjäänsä lähinnä näkyviltä hiukkasilta, kuten pölyltä, eikä siten sovellu käytettäväksi koronaviruksen torjuntaan. FFP2-suojain suojaa käyttäjäänsä bakteereilta ja viruksilta, ja soveltuu siten koronaviruksen torjuntaan. FFP2-suojain suodattaa vähintään 94 % ilman epäpuhtauksista. FFP-2-suojain suojaa sekä käyttäjäänsä, että muita ihmisiä aerosoleilta (Työterveyslaitos, luettu 13.9.2021).

FFP3-suojain on venttiilillä varustettu hengityksensuojain, joka suodattaa vähintään 99 % ilman epäpuhtauksista ja antaa siten parhaan suojaustason käyttäjälleen. (Kainuun sote, luettu 13.9.2021)

FFP3-suojain suodattaa ilmaa vain yhteen suuntaan, eikä sitä siten suositella käytettäväksi tilanteissa, joissa myös muita halutaan suojata käyttäjän levittämiltä hengitystie-eritteiltä (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, luettu 13.9.2021).

Kasvovisiiri suojaa sekä käyttäjäänsä, että muita ihmisiä nesteroiskeilta. Kasvovisiiri ei sen sijaan suojaa käyttäjäänsä aerosolihiukkasilta. Visiiri tehostaa suu-nenäsuojaimen tai hengityksensuojaimen antamaa suojaa yhdessä käytettynä. (Työterveyslaitos, luettu 13.9.2021)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos suosittelee lataamaan puhelimeen Koronavilkku -sovelluksen, jonka avulla voidaan tehostaa koronaviruksen aiheuttamien tartuntaketjujen katkaisemista. Sovelluksen käyttäjä voi sovelluksessa ilmoittaa omasta tartunnastaan ja muut sovelluksen käyttäjät voivat siten saada tiedon mahdollisesta altistumisesta. Sovellus on täysin anonyymi ja sen käyttö on vapaaehtoista. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, luettu 13.9.2021)

Yli 12 vuotta täyttäneiden on mahdollista saada koronavirustautia vastaan maksuton rokote. Rokotus ei kokonaan poista sairastumisen riskiä, mutta voi vähentää koronaviruksen tarttumista ja leviämistä. Lisäksi se antaa koronavirustautia vastaan suojan ja vähentää riskiä sairastua taudin vakavaan muotoon. Rokotteen antaman suojan kestoa tutkitaan vielä eikä siitä ole olemassa tutkimustietoa vielä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, luettu 14.9.2021)

2.1.3 Tilanne Suomessa

Suomessa julistettiin poikkeusolot 16.3.2020 valmiuslain 3 §:n 5 kohdan perusteella. Koronavirusepidemian katsottiin vastaavan valmiuslain 3 §:n 5 kohdan tarkoittamaa hyvin laajalle levinnyttä vaarallista tartuntatautia. Poikkeusolojen vallitessa kansalaisten oikeuksia voidaan tarvittaessa rajoittaa ja viranomaisten oikeuksia laajentaa. Koronavirustilanteen hellittäessä kesällä julistettiin poikkeusolot päättyneeksi 16.6.2020. Syksyllä 2020 koronatartuntojen määrä kasvoi taas ja Suomeen oli iskenyt koronaviruksen toinen aalto. Tartunnat laskivat kuitenkin vuodenvaihteessa, kunnes ne lähtivät taas nousuun helmikuun lopussa, jolloin käsillä oli koronaviruksen kolmas aalto. Suomeen julistettiin toistamiseen poikkeusolot 1.3.2021, jotka kestivät 27.4.2021 asti. (Eduskunta, luettu 13.10.2021)

Syksyllä 2021 rajoituksista on hiljalleen alettu luopumaan ja nykyisen torjuntastrategian tavoitteena on, että rajoituksista luovutaan kokonaan, kun yli 80 % yli 12-vuotiaista on saanut kaksi rokoteannosta. (Valtioneuvosto, luettu 5.11.2021)

Suomessa on otettu käyttöön EU:n koronatodistus, joka on vaihtoehto rajoituksille. Koronatodistuksen, tai koronapassin, saavat henkilöt, jotka ovat saaneet molemmat koronarokotteet, sairastaneet hiljattain koronan tai saaneet tuoreen negatiivisen koronatestituloksen. Rajoituksen alaisena olevat toimijat, kuten ravintolat, voivat edellyttää asiakkailtansa koronapassia sisäänpääsyksi, jolloin rajoitukset höllentyvät tai poistuvat. (Sosiaali- ja terveysministeriö, luettu 5.11.2021)

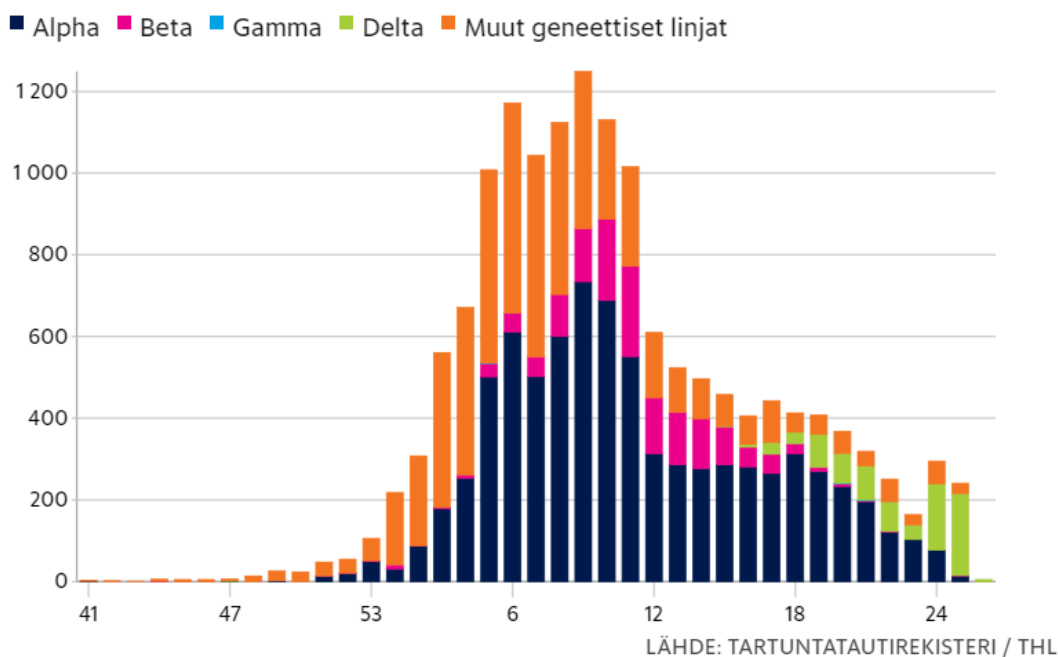
Terveyden ja hyvinvoinnin verkkosivuilla voi seurata Suomen koronatilannetta. Suomessa oli 5.11.2021 mennessä todettu 162 476 korontartuntaa ja 1185 tautiin liittyvää kuolemaa. Helsingin ja Helsingin osuus näistä tartunnoista 5.11.2021 on 42 241 tartuntaa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, luettu 5.11.2021)

Kaikista todetuista koronavirusnäytteistä noin viidesosa tutkitaan tarkemmin ja sekvensoidaan, jotta viruksen mahdolliset muunnokset voidaan havaita. Suomessa on havaittu erilaisia muunnoksia koronaviruksesta ja osa niistä on luokiteltu huolestuttaviksi koronavirusvarianteiksi muun muassa niiden tehokkaamman tartuttavuuden ja leviämisen takia. Yksi tällainen huolestuttava variantti on del-

tamuunnos, joka havaittiin ensimmäisen kerran Intiassa syksyllä 2020. Deltamuunnos leviää ja tarttuu ihmisiin tehokkaammin muuntumattomaan virukseen verrattuna. Kesällä 2021 deltamuunnos vastasi suurta enemmistöä kaikista Suomessa sekvensoiduista näytteistä. Muita huolestuttavia variantteja ovat alfa-, beeta- ja gammamuunnokset, jotka ovat tartunnoissa jääneet deltamuunnokset syrjäyttämäksi Suomessa. Alfamuunnos vastasi vuoden 2021 alusta kesään 2021 asti enemmistöä sekvensoinnissa havaituista koronavirusvarianteista. (Terveys- ja hyvinvoinnin laitos, luettu 19.9.2021)

Koronavirusmuunnokset Suomessa

Tilanne viikoittain 2020-2021.

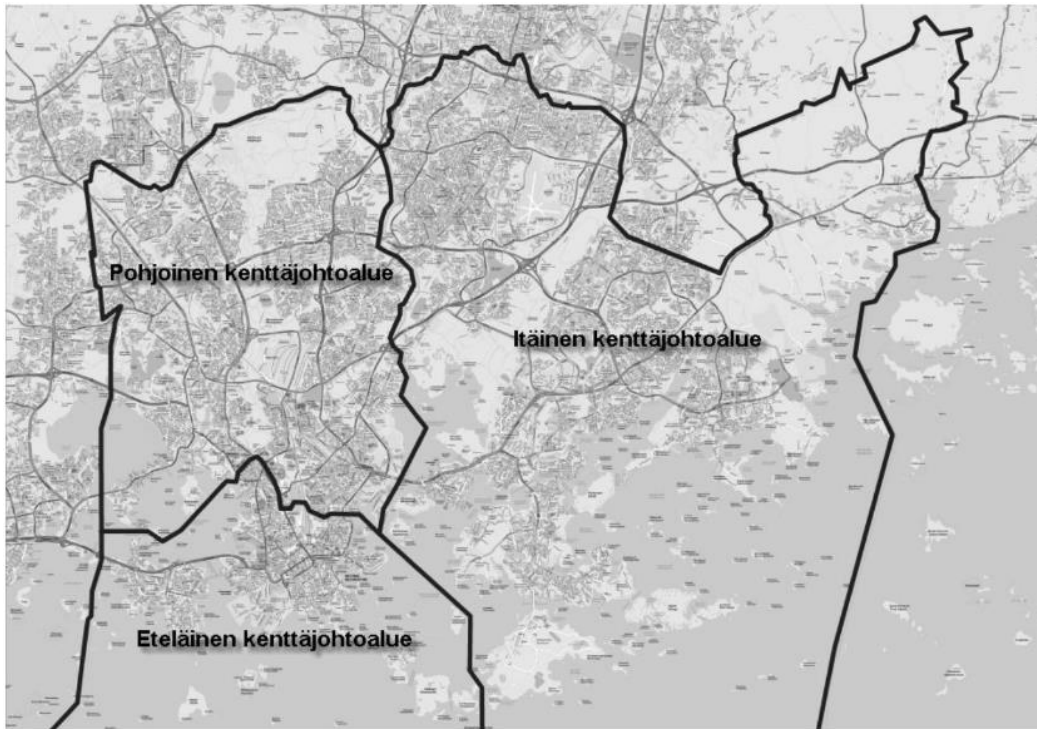
Kuva 1. Koronavirusmuunnokset Suomessa. (Helsingin Sanomat, luettu 14.9.2021)

Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisemassa toimintasuunnitelmassa Covid-19 epidemian hillinnän hybridistrategian toteuttamiseksi (STM 2021:21) koronavirusepidemia jaetaan kolmeen eri vaiheeseen: perustasaan, kiihtymisvaiheeseen ja leviämisvaiheeseen, joihin voidaan kohdistaa tarkoituksenmukaisia rajoituksia ja suosituksia tartuntojen estämiseksi. Jako tehdään alueellisten tartuntatautiviranomaisten toimesta. Epidemian vaiheen luokittelu perustuu muun muassa viruksen ilmaantuvuuteen, positiivisten testien osuuteen, tartuntaketjujen esiintyvyyteen ja niiden jäljitettävyyteen ja sairaala- ja tehohoitokapasiteetin tarpeeseen ja sen kasvuun. Nämä ovat kuitenkin vain suuntaa antavia kriteerejä, joiden on tarkoitus auttaa vaiheen tunnistamista ja sen arviointia. (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:21, luettu 19.9.2021)

2.2 Helsingin poliisilaitos

Helsingin poliisilaitos on vuonna 1826 perustettu poliisilaitos, joka työllistää noin 1600 ihmistä, joista 1300 on poliiseja, ja on siten myös maan suurin poliisilaitos. Hälytys- ja valvontayksikössä on töissä noin 540 poliisia. Hälytys- ja valvontayksikkö vastaa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä, hälytystehtävistä, ennalta estävästä toiminnasta ja lupa-asioista Helsingissä. (Helsingin poliisilaitos, 2020)

Helsingin poliisilaitoksen toiminta-alue on jaettu kolmeen kenttäjohtoalueeseen: eteläiseen, pohjoiseen ja itäiseen, jolla jokaisella on töissä noin 120 poliisia hälytys- ja valvontayksiköstä. Tämä mahdollistaa noin 5–10 poliisipartion pitämistä toimintavalmiudessa jokaisella kenttäjohtoalueella. (Helsingin poliisilaitos, 2020)

Kuva 2. Helsingin kenttäjohtoalueet. (Helsingin poliisilaitos, 2020)

2.2.1 Pohjoinen kenttäjohtoalue

Pohjoinen kenttäjohtoalue on rajattu lännessä Espoon kaupungin rajaan, pohjoisessa Vantaan kaupungin rajaan, idässä Vantaanjokeen ja etelässä Töölönlahteen ja Pitkäänsiltaan. Alueella sijaitsee muun muassa merkittävimmät urheiluareenat, kuten Olympiastadion, Helsingin jäähalli ja Hartwall-areena, sekä Messukeskus ja Linnanmäki. Kyseiset paikat ovat kuitenkin koronaepidemian aikana olleet pääosin ilman suurempia yleisötapahtumia tai muuta toimintaa. Pohjoisella kenttäjohtoalueella sijaitsee rauhallisia omakotitaloalueita, kerrostalolähiöitä ja etelämpänä myös kantakaupungin vilkkautta.

2.3 Työturvallisuus

Työturvallisuus on ydinasia poliisitoiminnan jatkuvuuden ja turvallisuuden kannalta. Poliisin toimintaympäristö on alati muuttuva ja koronaepidemia on tuonut omat haasteensa työtehtävien suorittamiseksi. Useat poliisin työtehtävät vaativat kanssakäymistä ja lähikontakteja eri ihmisten kanssa. On huomioitava, että poliisin asiakaskunta ei aina välttämättä noudata viranomaisten ohjeita ja suosituksia, kuten myöskään koronaepidemian aikana tulleita ohjeita tai suosituksia, joka itsessään lisää riskiä altistua koronavirukselle asiakaskohtaamisissa.

2.3.1 Työturvallisuuslaki

Työantajalla on työturvallisuuslain 8 §:n 1 momentin mukaan huolehtimisvelvollisuus työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Tämä velvollisuus ulottuu poliisin henkilöstöön. Poliisilla on moniin muihin yhteiskunnan toimijoihin verrattuna erityinen asema. Poliisin ydintehtäviin kuuluu muun muassa turvallisuuden takaaminen ja elintärkeiden toimintojen turvaaminen yhteiskunnassa. Poliisin on turvattava oma toimintakykynsä poikkeusoloissa, jotta se voi hoitaa tehtävänsä myös silloin. (Poliisihallituksen ohje, POL-2020-12586)

Työturvallisuuslain 8 § velvoittaa työnantajan ryhtymään toimenpiteisiin taatakseen työntekijöidensä terveyden ja turvallisuuden. Työnantajan on otettava huomioon työstä, työolosuhteista ja työympäristöstä aiheutuvat tekijät ja tämän on suunniteltava, valittava, mitoitettava ja toteutettava työolosuhteiden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Huolehtimisvelvollisuus ei kuitenkaan koske epätavallisia ja ennalta arvaamattomia olosuhteita, johon työnantaja ei voi vaikuttaa tai muita poikkeuksellisia tapahtumia, jonka seuraukset olisivat olleet välttämättömät kaikista aiheellisista varotoimista huolimatta. (Työturvallisuuslaki 8 § (23.8.2002/738))

Velvollisuus huolehtia työturvallisuudesta ulottuu myös työntekijöihin, josta säädetään työturvallisuuslain 18 §:ssä. Pykälässä säädetään, että työntekijän on noudatettava työnantajan antamia määräyksiä ja ohjeita ja muutoinkin noudatettava työnsä ja työolosuhteiden edellyttämää turvallisuuden ja terveellisyysyden ylläpitämiseksi tarvittavaa järjestystä ja siisteyttä sekä huolellisuutta ja varovaisuutta. (Työturvallisuuslaki 8 § (23.8.2002/738))

2.3.2 Poliisihallituksen ohjeet

Poliisihallitus on julkaissut koronaepidemian alusta asti lukuisia koronaviruksen torjuntaan liittyviä ohjeita, joita on tarvittaessa päivitetty vastaamaan sen hetken lainsäädäntöä sekä asiantuntijoiden ja terveystieteiden ohjeistuksia. Ohjeet ovat olleet poliisin henkilöstön luettavissa Poliisin valtakunnallisella Sinetti-verkkosivun etusivulla. Sivulla on julkaistu muun muassa Poliisihallitukselta

tulleita ohjeita, mutta myös yleisluontoisempaa tietoa koronaviruksesta sekä viranomaisilta tulleita ohjeita virukselta suojautumiseen.

Poliisihallitus julkaisi 8.4.2020 poliisin valtakunnallisen COVID-19 hygienia- ja suojautumisohjeen, jota on päivitetty 16.12.2020 ja viimeksi 22.3.2021. Ohje on poliisin henkilöstön luettavissa Sinetti-verkkosivulla. Ohjeistus on laadittu yhteistyössä Poliisihallituksen työsuojeluorganisaation, poliisilaitosten työsuojelutoimijoiden, infektioepidemiologian asiantuntijan sekä käytännön kenttätoimintaa tuntevien poliisimiesten kanssa. Siinä on lisäksi hyödynnetty HUS:in, THL:n ja TTL:n asiantuntijoiden näkemyksiä. (Poliisihallituksen ohje, 2021)

Poliisin valtakunnallisessa COVID-19 hygienia ja suojautumisohjeessa on yleistä tietoa koronaviruksesta, yleisiä suojautumisohjeita ja ohjeita erilaisiin tilanteisiin, joita poliisit kohtaavat työtehtävissään. Suojautumisohjeet ovat pitkälti samankaltaisia kuin THL:n verkkosivuilta löytyvät ohjeet, mutta poliisin työtehtäviin mukautettuja. Ohjeen lopussa on toimintakortteja, jotka sisältävät suojautumisohjeita erilaisiin työtehtäviin sovellettuina. (Poliisihallituksen ohje, 2021)

Nostan ohjeesta esille toimintakortit niiltä osin, kuin ne liittyvät kentällä työskentelevien poliisien asiakaskohtaamisiin. Kaikkia poliisin työtehtäviä koskevassa yleisluontoisessa ohjeessa mainitaan käsihygienia, yli kahden metrin välimatka asiakkaaseen, työvälaineiden ja yhteiskäytössä olevien esineiden desinfiointi ja puhdistus, sekä kasvomaskien käyttö. Ohjeet ovat linjassa THL:n ohjeiden kanssa ja kyseisiä ohjeita tulee noudattaa kaikissa työtehtävissä. (Poliisihallituksen ohje, 2021)

Hälytystehtäviä koskevassa toimintakortissa ohjeistetaan, että hätäkeskus kertoo partiolle suullisesti tiedon kohteen koronatilanteesta. Mikäli hätäkeskuksen tietojen mukaan kohteessa on hengitystieoireisia tai koronaa sairastavia henkilöitä tulee poliisin käyttää kirurgista suunenäsuojaa ja suojalaseja tai visiiriä sekä kertakäyttökäsineitä harkinnanvaraisesti. Lisäksi asiakkaalle tulee antaa kirurginen suunenäsuojus ja pitää tähän välimatkaa, mikäli mahdollista. Jos työturvallisuus sallii, tulisi vain toisen poliisipartion jäsenistä olla asiakkaan välittömässä läheisyydessä. Jos asiakasta joudutaan kuljettamaan poliisiautossa, tulee välitilaluukku pitää suljettuna. Jos kohteessa ei ole oireisia tai koronaa sairastavia henkilöitä toimitaan yleisten ohjeiden mukaisesti. Koronaviruksen tiedoksiantotehtäviin tai muihin koronavirukseen liittyviin virka-aputehtäviin ohjeistus on pitkälti samanlainen kuin hälytystehtäviä koskevassa ohjeessa. (Poliisihallituksen ohje, 2021)

2.3.3 Helsingin poliisilaitoksen ohjeita

Poliisilaitoksen johto on tehnyt omia linjauksia, miten operatiivisessa toiminnassa suojaudutaan koronavirukselta. Ohjeistusta on jaettu laajalla sähköpostijakelulla, viestiblogeilla ja esimiesten välittämänä. Tehtävillä, jossa asiakkaalla on todettu koronavirustartunta tai koronavirukselle altistuminen

on vähänkään kohonnut, on partion jäsenten käytettävä FFP3-tason hengityssuojainta. Laitos on FFP3-suojainten käytön lisäksi ohjeistanut vuoden 2021 alussa kentällä työskenteleviä käyttämään FFP2-tason suojainta tehtävästä riippuen. Partiot tekevät kuitenkin viime kädessä itse valinnan, käyttävätkö he suu-nenäsuojainta vai hengityksensuojainta tehtävällä. (Helsingin poliisilaitos)

Vuoden 2021 maaliskuun alussa Helsingin poliisilaitoksella siirryttiin kolmen viikon sulkutilaan. Ohjeistuksen mukaan kaikki kokoukset ym. palaverit pidettiin etänä ja turhat sosiaaliset kontaktit ja poliisipartioiden läsnäolo laitoksella pyrittiin minimoimaan. Hälytys- ja valvontayksikössä työvuorojen aloitukset ja lopetukset pyrittiin tekemään siten, että samoissa tiloissa olisi mahdollisimman vähän tungosta. Partioiden koostumukset pyrittiin myös pitämään mahdollisimman muuttumattomana. (Helsingin poliisilaitos)

3 TUTKIMUSMENETELMÄ

3.1 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä

Tutkimus on toteutettu kvalitatiivisella, eli laadullisella tutkimusmenetelmällä. Tutkimuksella on yritetty saada vastauksia siihen, miten koronavirusepidemian vaikutukset ovat näkyneet kentällä ja miten mahdolliset vaikutukset ovat vaikuttaneet poliisimiesten toimintatapoihin. Aineisto on kerätty haastattelemalla kolmea Helsingin poliisilaitoksen Hälytys- ja valvontayksikön pohjoisella kenttäjohtalueella työskentelevää konstaapelia. Tutkimus on rajattu koskemaan ainoastaan Helsingin pohjoista kenttäjohtaluetta, koska kenttäjohtalueiden toimintamaailmat eroavat toisistaan, jolloin tutkimustulokset eivät välttämättä olisi vertailukelpoisia. Haastatteluilla pyrin saamaan vastauksia tutkimuskysymyksiin, eli miten koronavirusepidemia on vaikuttanut asiakaskohtaamisiin, varautumiseen ja työturvallisuuteen kentällä.

Haastateltavat ovat valikoituneet pitkälti työuran pituuden perusteella, eli kaikilla haastateltavilla on kokemusta poliisityöstä kentällä koronavirusepidemiaa edeltävältä ajalta. Tutkimuksen onnistumisen vuoksi on tärkeä, että haastateltavat voivat verrata korona-aikaa edeltäviä kokemuksiaan korona-ajan kokemuksiin. Kaikki haastateltavat ovat töissä pohjoisella kenttäjohtalueella miehistötason tehtävissä.

Tutkimus oli tarkoitus alun perin toteuttaa kvantitatiivisella, eli määrällisellä tutkimusmenetelmällä. Määrällisellä tutkimusmenetelmällä tutkimukseen pyritään saamaan vastaus tilastojen ja niihin tehtyjen analyysien pohjalta. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimuskysymyksiin taas pyritään saamaan vastaus muutoin kuin tilastollisia tai määrällisiä menetelmiä käyttäen. Laadullisen tutkimuksen määrittely on hankalaa, koska sillä ei ole teoriaa tai täysin omia metodeja (Metsämuuronen 2001, 9).

Martti Grönfors kirjoittaa teoksessaan *Laadullisen työn kenttätyömenetelmät* (2011), että joissain tutkimusongelmissa ei ole mahdollista käyttää kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä, jos tutkimustuloksilta vaaditaan luotettavuutta. Kvantitatiivisilla menetelmillä saadaan epäluotettavampia tuloksia mitä arkaluonteisemmasta ja intiimimmästä asiasta on kyse. Grönfors kiteyttää, että lomakekyselyllä on varsin vaikea päästä pintaa syvemmälle, kun taas kvalitatiivisella tutkimuksella voidaan päästä käsiksi käyttäytymiseen ja tiedottajien viitekehukseen. (Grönfors 2011, 4)

Aiheen tarkkojen raamien selkeytyessä myös tutkimuksen toteutustapa selveni. Koska poliisimiesten kokemukset ovat kokemusperäisiä ja siten subjektiivisia koin, että saisin parempia ja luotettavimpia tuloksia laadullista tutkimusmenetelmää käyttäen. Määrällisellä tutkimusmenetelmällä tutkimuksen tulokset olisivat luultavasti olleet hyvin pinnallisia ja yleisluontoisia.

Haastattelut on toteutettu strukturoituna, eli jokaiselle haastateltavalle on esitetty samat kysymykset, samassa järjestyksessä. Strukturoitu haastattelu on paikallaan, kun haastateltavia on monta ja haastateltavat edustavat melko yhteistä ryhmää. Strukturoidun haastattelun etuna esimerkiksi puolistrukturoituun ja avoimeen haastatteluun on nopeus. (Metsämuronen 2001, 41) Koska haastateltavat toimivat kaikki samoissa työtehtävissä ja omaavat suurin piirtein saman verran kokemusta poliisityöstä koin, että strukturoitu haastattelu oli parhaiten soveltuva.

3.2 Aineiston keruu ja haastattelu

Koronavirusepidemian vuoksi päätin toteuttaa haastattelut sähköpostihaastatteluina välttääkseni turhia lähikontakteja haastateltavien kanssa. Sähköpostihaastattelun kysymysrunko on liitteenä 1 opinnäytetyön lopussa. Sähköpostihaastattelussa haittapuolina on, että vastaukset voivat jäädä pintapuolisiksi tai kysymykset ymmärretään väärin. Haastateltavat saattavat myös miettiä vastauksiaan liikaa, jolloin vastaukset voivat olla turhankin harkittuja, verrattuna kasvotusten saataviin vastauksiin. Koska jokaiselle haastateltavalle esitettiin samat kysymykset sellaisenaan, en koe, että kasvokkain tehdyt haastattelut olisivat välttämättä antaneet syvällisempiä vastauksia. Päinvastoin koin, että koska haastattelut toteutettiin sähköpostitse, vastaajat saivat rauhassa miettiä vastauksiinsa ilman kasvokkain käydyn haastattelun tuomia elementtejä.

Lähetin jokaiselle haastateltavalle oman sähköpostin, johon sisältyi lyhyet ohjeet haastattelun luotamuksellisuudesta, vastausten anonymisoinnista, vastaustekniikasta ja itse haastattelurunko. Vastaustekniikasta ohjeistin, että toivon laajoja ja perusteellisia vastauksia kysymyksiin. Haastattelu-rungossa oli yhteensä kymmenen avointa kysymystä. Lisäsin kysymysten kolme ja kuusi perään sulkuihin esimerkkejä minkälaisia asioita voi huomioida vastauksessa. Tein näin selkeyttääkseni mitä haen kysymyksillä, koska ne olivat muotoilultaan tulkinnanvaraisia ja halusin välttää kysymysten väärinymmärryksen. Muihin kysymyksiin en liittänyt minkäänlaisia ohjeita, koska koin niiden

olevan riittävän selkeitä. Jätin viimeisen kysymyksen tyhjäksi, jotta haastateltavilla olisi halutessaan mahdollisuus ilmaista itseään vapaasti ilman kysymyksen tuomia rajoitteita.

4 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä luvussa esittelen sähköpostihaastatteluista saadut tulokset. Käytin haastatteluista analysoidessani hyväkseni teemoittelua. Jaoin haastatteluissa esille tulleita seikkoja siten, miten ne vastasivat parhaiten tutkimuskysymyksiini. Haastattelut ovat anonymisoituja ja nostan esille haastatteluista ilmi käyneitä pääkohtia ja liitän eri osioihin lainauksia haastatteluista.

4.1 Vaikutuksia varautumiseen

Kysymykset 1 ja 2 käsittelivät partion varautumista hälytystehtävälle mentäessä ja miten hätäkeskuksen antamat esitiedot ovat vaikuttaneet varautumiseen. Kaikki kolme haastateltavaa nostivat esille, että tehtävälle mentäessä käytetään aina kasvomaskia. Yksi haastateltavista kertoi lisäksi käyttävänsä kertakäyttökäsineitä joillain tehtävillä omien keikkahanskojen sijasta.

”Kaikille keikoille mennään maskit naamassa ja pyrin aina pitämään mielessä, että perillä voi odottaa korona.”

”Poliisitehtävillä on ollut pakko käyttää kasvomaskia (FPI, II ja III) riippuen tehtävästä.”

”Koronaepidemian aiheuttama varautuminen on ollut lähinnä maskien ja kertakäyttöhanskojen käyttöä. Tehtävälle mennessä olen jo hyvissä ajoin kaivanut maskin esiin ja joissain tapauksissa ottanut kertakäyttöhanskat käteen keikkahanskojen sijasta.”

”Varautuminen lähtee jo vuoron alusta, jolloin tulee tarkastettua, että partioautossa on kaikkia eri tason maskeja, kertakäyttöhanskoja sekä tyvek-suojahaalareita.”

”Muistaakseni ihan aluksi ei ollut edes maskeja tarjolla, mutta koronan levitessä saatiin autoihin pikkuhiljaa tavaraa, joilla suojautua.”

Kaksi haastateltavaa kertoi varautumisen alkavan jo poliisiauton pakkaamisesta. Kaikista vastauksista käy ilmi, että haastateltavat ovat tiedostaneet tehtävälle mentäessä koronavirusaltistuksen mahdollisuuden. Yksi haastateltavista toi esille, että koronavirusepidemian alussa varusteita ei ollut yhtä laajasti saatavilla, mutta epidemian edetessä suojarusteetkin lisääntyivät.

"Mikäli perustehtävä, on suojauduttu kasvomaskilla, mutta mikäli kohdehenkilöllä tai kohteessa koronaepäily, puettu tyvek-haalari, III-tason maski, suojakäsineet ja tarvittaessa suojalasit."

"(Esitiedot eivät ole vaikuttaneet) ...paljon paitsi, jos on varmuudella tiedossa, että perillä on korona. Pari kertaa olen kiskonut kadulla valkoista haalaria ja hitsaajan maskia päälle ennen keikalle menoa. Molemmat keikat ovat liittyneet asuntoloihin."

"... jos häkestä annetaan tieto koronatartunnasta, tulee laitettua tyvek-suojahaalari ja 3-tason maski päälle. Lisäksi jos tehtävä tulee alueen asuntoloihin, joissa on ollut ajoittain paljonkin koronatartuntoja, laitan vähintään 2-tason maskin päälle ja kertakäyttöhanskat tai jos kohdehenkilönä on tunnettu huumeidenkäyttäjä."

Kaikki kolme haastateltavaa kertoivat varautuvansa tehtävälle pukemalla tyvek-haalarin ja III-tason kasvomaskin, mikäli hätäkeskuksesta on tullut esitieto, että kohteessa on todettu koronatartunta tai epäily tartunnasta. Yksi haastateltavista mainitsi lisäksi pukevansa aina vähintään II-tason kasvomaskin ja kertakäyttökäsineet päälle, jos kohdehenkilönä on tunnettu huumeidenkäyttäjä. Toinen haastateltava kertoi käyttävänsä aina joko suu-nenäsuojaa, II- tai III-tason kasvomaskia riippuen tehtävästä.

4.2 Vaikutuksia asiakaskohtaisiin, toimintamalleihin ja tehtävien luonteeseen

Kysymyksillä 3, 4 ja 6 oli tarkoitus saada vastauksia siihen, miten koronaepidemia on vaikuttanut poliisipartion toimintaan asiakaskohtaisissa, ovatko haastateltavat muuttaneet omia toimintatapojaan koronaepidemian aikana ja miten koronaepidemia on vaikuttanut tehtävien luonteeseen.

"Lähikontakteja on pyritty välttämään. Kuljetuksissa on pyritty laittamaan kasvomaski asiakkaalle ja vältetty kuljetuksia henkilöautossa ja majan välitilassa."

"Olen käyttänyt kasvomaskia heti partioautosta poistuessa ja pyrkinyt suojaamaan kädet. Käsidesiä on kulunut runsaasti ja käsihygieniaan panostanut enemmän. Asiakkaiden puhutus autosta käsin on tullut suoritettua lähes sivuikkuna kokonaan kiinni."

"Etäisyyttä tulee otettua herkemmin ja asiakkaalle aina tarjoan maskia, jos sillä ei sitä ole."

"Mieluummin yrittää hoitaa keikat ilman kontaktia tai ainakin puhuttaa etäämmältä, mikäli se on mahdollista."

”Jalkautumisia on ollut vähemmän ja sitä kautta olen yrittänyt minimoida lähikontakteja, mutta muuten en usko toimintatapojeni erityisemmin muuttuneen. Tehtävät kuitenkin pitää kaikki hoitaa aika lailla samaan tapaan kuin ennenkin. Omassa ajattelussa on ollut enemmän muutosta muun muassa siinä, että asuntoloihin tulevat tehtävät ovat selvästi vähemmän houkuttelevia kuin ennen. Vaikka nekin tehtävät pitää tietenkin hoitaa, niin olen huomannut, että en mene mielellään asuntoloihin johtuen suurista tartuntamääristä ja altistumisista.”

”Olen koronankin aikana pyrkinyt hoitamaan tehtävät suhteellisen samalla tavalla kuin ennen epidemiaa. Kuitenkin erityisesti kuljetukset henkilöautoilla on ohjeistuksenkin mukaan ollut jäissä. En ole erityisemmin yrittänyt pitää normaalia enempää etäisyyttä puhuttaessa tai käsitellessä asiakkaita, ellei ole ollut ennakkoon tietoa tartunnasta. Lähinnä vaikutusta on ollut maskien käytön suhteen.”

Vastauksista ilmenee suuriakin eroja haastateltavien toimintatavoissa asiakaskontakteissa. Haastateltavista kaksi kertoi välttävänsä asiakaskontakteja asiakkaiden kanssa mahdollisuuksien mukaan, kun taas yksi haastateltavista kertoi pyrkineensä hoitamaan tehtävät samalla tavalla kuin ennen koronaepidemiaa, paitsi jos tehtävällä on ollut koronapositiivinen henkilö. Kyseinen haastateltava kertoi kuitenkin vähentäneensä jalkautumisia ja sitä kautta vähentäneen lähikontakteja. Haastateltavat mainitsivat lisäksi kasvomaskin käytön uutena asiana koronaepidemian aikana. Kaksi haastateltavista kertoi myös tarjoavansa kasvomaskia asiakkaalle.

”Puhallusratsiat ovat jääneet kokonaan pois, joten rattijuoppojen valvonta on hankaloitunut.”

”Jossain vaiheessa tuntui, että kotikeikat lisääntyivät jonkin verran, kun jengi hajoili kotioissaan koronan takia. Ja toki mielenosoituksia on ollut enemmän.”

”Kotitehtäviä on ollut selvästi enemmän. Henkilökohtaisesti minulle ei ole osunut kohdalle erityisen paljon kotiväkivaltatehtäviä, mutta tiedän, että korona-aika on lisännyt näitä tehtäviä. Jossain vaiheessa viime talven aikana oli tehtäviä selvästi enemmän hotelleihin, mihin erityisesti nuoret järjestivät isompia pippaloita. Joku nuorista varasi hotellihuoneen ja sinne kertyi useitakin kymmeniä nuoria ja tästä aiheutui poliisitehtäviä. Selvästi vähemmän on ollut väkivaltatehtäviä kaduilla, kun ravintolat eivät ole olleet samaan tapaan auki ja ravintoloiden purun aikaiset tappelutehtävät ovat vähentyneet. Viime aikoina tuntuu, että kadulla tapahtuvia ryöstöjä on ollut enemmän, mutta en tiedä johtuuko tämä koronasta.”

Kaksi haastateltavista kertoi kotihälytystehtävien lisääntyneen koronaepidemian aikana. Yksi haastateltavista taas nosti esille rattijuoppojen valvonnan vaikeutumisen puhallusratsioiden jäädessä koronaepidemian takia pois. Yksi haastateltavista kertoi väkivaltatehtävien vähentyneen kaduilla, kun ravintolat ovat olleet rajoitetusti auki.

4.3 Vaikutuksia työturvallisuuteen ja koronavirukselta suojautuminen

Kysymyksillä 5, 7, 8 ja 9 oli tarkoitus selvittää miten haastateltavat ovat suojautuneet koronavirus-tartunnalta ja miten muuttuneet toimintatavat ovat vaikuttaneet työturvallisuuteen.

”Koska tehtäviä ei pysty itse valitsemaan, tulee selvästi enemmän tilanteita, joissa altistaa itseään mahdollisille tartunnoille. On tullut pari kertaa jälkeinpäin tieto, että kohdehenkilö on ollut joko koronapositiivinen tai altistunut koronalle eikä tähän ole välttämättä osannut varautua tarpeeksi hyvin. Pari kertaa, kun on joutunut menemään tehtävälle, missä on koronapositiivinen henkilö, on heti ollut tiedossa, ettei välttämättä saa tukipartiota, ellei tilanne muutu erittäin haastavaksi. Muuten epidemia on muuttanut työturvallisuutta ehkä jopa paremmaksi, jos ajattelee erilaisia tartuntatauteja. Suojautuminen koronaa vastaan on varmasti parantanut suojautumista myös muita tauteja vastaan.”

”Suojavaikineet eivät anna täydellistä suojaa koronaa vastaan, mutta koronapositiivisten potilaiden kanssa on ollut pakko työskennellä.”

” (Muuttuneet työtavat ovat vaikuttaneet työturvallisuuteen) ... ehkäpä jopa päinvastoin koska tulee pidettyä enemmän etäisyyttä.”

Haastateltavista kaksi koki työturvallisuuden jossain määrin jopa parantuneen, koska lähikontakteja on vältetty ja suojavaikineet ovat antaneet suojaa myös muita tauteja vastaan. Samalla he myös tiedostivat koronavirustartunnan riskin työturvallisuutta heikentävänä tekijänä. Haastateltavat nostivat myös yhtenä seikkana esiin sen, että koronapositiivisten kanssa työskentelystä ei voi kieltäytyä.

”Kun kaksi rokotetta tuli vihdoin saatua niin on ollut hieman helpompaa hengittää keikoilla.”

”Nopeissa tilanteissa ja fyysistä voimaa vaativissa tilanteissa maskien käyttö ei ole välttämättä mahdollista tai tarkoituksenmukaista, mutta muuten olen pyrkinyt aina käyttämään erityisesti maskeja tehtävillä.”

”On paljon mitä en ainakaan itse vielä kukaan ymmärrä koronasta ja sen tartuntatavoista, mutta uskon, että seuraamalla ohjeistuksia ja suojautumalla oikein, olen saanut minimoitua tartuntariskit.”

”Mielestäni varusteet ovat olleet riittävät, jos on ollut tarpeeksi ennakkotietoa mahdollisista tartunnoista tai altistumisista. Jos on vasta jälkikäteen tullut tieto koronasta jollain henkilöllä, ei ole välttämättä tullut käytettyä kaikkia tarvittavia suojavaikineita. Erityisesti

tyvek-suojahaalarit ovat mielestäni lisänneet työturvallisuutta, vaikka sen päälle pistäminen ei mitään mukavaa olekaan.”

”Suojautuminen ja asiakkaiden kohtaaminen on ollut hyvällä tasolla, mutta kaikki eivät loppua kohden, jos edes alussakaan, jaksaneet enää desata ja putsailla autoja vuorojen alussa ja lopussa. En nyt tiedä oliko siitä mitään hyötyä muutenkaan, mutta se oli kuitenkin määräys, jota eivät kaikki noudattaneet.”

”Rokote olisi ollut kiva saada heti alussa.”

Kaksi haastateltavista kertoivat rokotteiden parantaneen heidän työturvallisuuttaan, mutta, että he olisivat halunneet sen jo aikaisemmin. Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että varusteet suojautumiseen olivat riittävät ja, että heillä on ollut tarpeeksi osaamista suojautua koronavirustartunnalta. Yksi haastateltavista kertoi myös, että aina ei tilanteesta riippuen ollut mahdollista käyttää kasvomaskia.

4.4 Johtopäätökset

4.4.1 Vaikutuksia varautumiseen

Ensimmäisen tutkimuskysymys oli: *”Miten koronavirusepidemia on vaikuttanut poliisipartion varautumiseen?”*. Kaikki haastateltavat vastasivat yhteneväisesti käyttävänsä ainakin kasvomaskia tehtävillä. Lisäksi haastateltavat mainitsivat varautuvansa tiedostamalla koronavirusaltistuksen mahdollisuuden tehtävällä. Mikäli hätäkeskukselta oli tullut esitietona, että kohdehenkilöllä on koronartunta tai kohteessa on koronaepäily, olivat kaikki haastateltavat pukeneet päällensä ainakin tyvek-suojahaalarin ja FFP3-tason hengityksensuojaimen. Haastateltavat olivat noudattaneet Helsingin poliisilaitoksen sisäistä ohjetta, jossa kehoitettiin käyttämään FFP3-tason hengityksensuojainta tehtävillä, jossa asiakkaalla on todettu koronartunta tai epäily sellaisesta. Helsingin poliisilaitoksen ohje eroaa poliisihallituksen ohjeesta, jossa kehoitetaan käyttämään kirurgista suu-nenäsuojainta sekä suojalaseja, jos asiakkaalla on todettu koronartunta tai epäily siitä. Poliisihallituksen ohjeessa mainitaan kuitenkin, että poliisiyksikkö voi tarkentaa ohjeistusta epidemiatilanteen, paikallisen riskiarvioinnin ja tarvittaessa eri työtehtävien suhteen (Poliisihallituksen ohje, 2021).

Vastauksista kävi ilmi, että varautuminen oli alkanut jo työvuoron alussa poliisiautoa varustellessa. Työvuoron alussa varmistettiin, että autossa oli tarvittavat suojavälineet, jotta tehtävällä voitiin suojautua asianmukaisesti koronartunnalta. Koronalta suojautumisesta on tullut osa jokaisen arkipäivää ja se on luonut uusia rutiineja ja toimintatapoja, jotka näkyvät varmasti vielä tulevaisuudessakin.

Kahdesta haastattelusta ilmeni, että varautumista korotettiin, kun tehtävä tuli jollekin kenttäjohtoaueella sijaitsevaan asuntolaan tai kohdehenkilönä oli tunnettu huumeidenkäyttäjä, koska tartuntariski koettiin korkeammaksi. Yksi haastateltavista kertoi pukevansa päälle FFP2-tason suojaimen ja kertakäyttökäsineet edellä mainitussa tilanteessa.

Yksi haastateltava toi esille, että koronaepidemian alussa ei suojavälineitä edes välttämättä ollut saatavilla vielä ja niiden hyötyä vähäteltiin, mutta epidemian edetessä niiden saatavuus ja käyttö parani. Haastateltava kertoi käytön parantuneen, kun työpaikalta tuli lisää ohjeita. Mielestäni tämä oli haastateltavalta hyvä nosto ja kuvastaa myös omalta kannaltani oman suojautumisen tasoa koronaepidemian aikana. Koronaepidemian aikana on jatkuvasti tullut lisää tietoa koronavirukselta suojautumiseen, ja tämä on varmasti myös heijastunut poliisien varautumiseen tehtäville mentäessä. Uskon, että mitä enemmän koronaviruksesta ja sen tartuntatavoista on kertynyt tietoa, sitä paremmin sen torjuntaan on varauduttu.

4.4.2 Vaikutuksia asiakaskohtaamisiin

Toinen tutkimuskysymys oli: *”Miten koronavirusepidemia on vaikuttanut asiakaskohtaamisiin kentällä?”*. Haastatteluista ilmenee, että koronaepidemian vaikutukset asiakaskohtaamisiin ovat vaihdelleet paljon poliisista riippuen. Kuten aikaisemmassa osiossa tuli jo esille, niin kaikki haastateltavat mainitsivat kasvomaskin käytön uutena asiana. Sen lisäksi, että kaikki haastateltavat käyttivät itse asiakastilanteissa kasvomaskia, kertoi kaksi haastateltavista aktiivisesti tarjoavansa myös asiakkaalle kasvomaskia, mikäli asiakkaalla ei sellaista jo ollut. Yksi haastateltavista kertoi tarjonneensa kasvomaskia asiakkaalle etenkin, jos häntä jouduttiin kuljettamaan autossa. Se, että kasvomaskia on tarjottu myös asiakkaalle osoittaa mielestäni sen, että konstaapelit ovat ymmärtäneet kasvomaskin toimintaperiaatteen. Kuten teoriaosuudessa ilmeni, suu-nenäsuoja estää pisaroiden leviämistä sen käyttäjältä, mutta ei tehokkaasti suojaa käyttäjäänsä. Kun molemmat osapuolet käyttävät kasvomaskia saavat molemmat myös paremman suojan toisiltaan.

Suurimmat erot ilmenivät oikeastaan etäisyyden pitämisessä asiakkaaseen. Kaksi haastateltavista kertoivat koronaepidemian aikana vältelleensä lähikontaktia asiakkaiden kanssa, mikäli mahdollista. Tämä ilmeni muun muassa puhutuksissa. Yksi haastateltava kertoi vähentäneensä jalkautumisia ja sitä kautta vähentäneensä lähikontakteja. Kyseinen haastateltava kertoi kuitenkin hoitaneensa tehtävät samalla tavalla kuin ennen, eikä ollut pitänyt erityistä etäisyyttä asiakkaisiin heitä puhuttaessa tai muuten heitä käsitellessä, paitsi jos enakkoon oli tiedossa, että asiakkaalla on koronatartunta.

Yllätyin hieman, että toimintatavat olivat muuttuneet niin paljon haastateltavien välillä. Etäisyyden pitäminen asiakkaisiin ei haastatteluiden perusteella ollut johtanut toimenpiteiden tekemättä jättämiseen, vaan etäisyyttä oli pidetty vain, jos se oli tehtävällä ollut mahdollista. Hypoteesini ennen tutkimuksen tekemistä oli, että haastateltavat olisivat jopa jättäneet toimenpiteitä tekemättä koronavirukselle altistumisen pelossa. Haastatteluissa ei tällaista kuitenkaan ilmennyt. Kuten yksi haastateltavista totesikin, on koronapotilaiden kanssa ollut välillä pakkokin asioida. Vastausten perusteella on todettava, että hypoteesini osoittautui vääräksi. Vaikutukset asiakaskohtaamisissa ovat lähinnä näkyneet suojavälineiden käyttämisessä ja etäisyyksien pitämisessä, kun se on ollut tarkoituksenmukaista.

4.4.3 Vaikutuksia työturvallisuuteen

Kolmas tutkimuskysymys oli: *”Miten koronavirusepidemia on vaikuttanut poliisien työturvallisuuteen?”*. Kaikki haastateltavat nostivat koronavirukselle altistumisen suurimpana muutoksena työturvallisuuteen. Vaikka asiakaskohtaamisissa oli suojautunut kasvomaskilla, ei se kuitenkaan antanut täyttä suojaa koronartuntaa vastaan. Haastatteluissa nousi esille, että partiolla ei aina ole tiedossa onko kohdehenkilöllä koronartuntaa ennen tehtävälle menoa. Tällaisissa tapauksissa tieto asiakkaan koronartunnasta oli tullut vasta tehtävän jälkeen tai sen aikana, jolloin partio oli jo altistunut. Yleensä partio oli pukeutunut tehtäville tavanomaisella suu-nenäsuojalla, joka antaa jonkin verran suojaa, mutta ei suojaa muun muassa ilmassa leijuvilta aerosoleilta. Haastatteluissa nousi esille myös tilanteita, jossa kasvomaskia ei ollut ehditty pukea tai sen käyttö oli estynyt tilanteen fyysisyyden takia. Edellä mainitun kaltaisissa tilanteissa partion jäsenillä oli ollut korostunut riski saada koronartunta heikomman suojauksen takia.

Kaksi haastateltavista kokivat työturvallisuuden parantuneen joillain osa-alueilla. Yksi haastateltavista koki, että koronaepidemian takia pidetyt turvavälit asiakkaisiin olivat parantaneet työturvallisuutta. Kun partion ja kohdehenkilön välillä on enemmän etäisyyttä, on partiolla enemmän aikaa reagoida yllättäviin tilanteisiin, joka voi itsessään parantaa työturvallisuutta. Etäisyyden pitäminen kohdehenkilöön onkin yksi keskeisimpiä opetuksia voimankäytön koulutuksessa Poliisiammattikorkeakoululla. Toinen haastateltavista mainitsi suojavälineiden antaman suojan muita tartuntatauteja vastaan työturvallisuutta parantavana tekijänä. Tämä oli mielestäni mielenkiintoinen nosto ja jotain mitä olen itsekin pohtinut. Poliisin asiakaskunnalla saattaa olla veriteitse tarttuvia tauteja, virus-tauteja, kuten norovirusta ja influenssaa, ja muita tartuntatauteja. Kasvomaskit ja kertakäyttökäsineet ovat varmasti antaneet hyvän suojan myös näiltä taudeilta ja olisikin mielenkiintoista nähdä tästä jonkinlaista tutkimusta.

Yksi haastateltavista toi esille, että tukipartion saaminen paikalle voi viivästyä, mikäli kohdehenkilö on koronaposiivinen, eikä tilanne ole akuutti. Partio joutuu muutenkin punnitsemaan aina tehtävälle mennessä, estääkö tehtävän kiireellisyys riittävän varustautumisen. Jos esimerkiksi henki tai terveys on välittömässä vaarassa ei partiolla mitä luultavammin ole aikaa miettiä koronavirukselta suojautumista.

Haastateltavat kokivat kaikki saaneensa tarpeeksi tietoa koronaviruksesta ja siltä suojautumiselta työnantajalta. Työsuojelulaki velvoittaa työnantajaa huolehtimaan työntekijöidensä terveydestä ja turvallisuudesta työpaikalla. Myös työntekijä on velvollinen noudattamaan työnantajan antamia ohjeita ja määräyksiä. Haastatteluiden perusteella toteaisin, että työnantaja on täyttänyt huolehtimisvelvollisuutensa ja vastavuoroisesti työntekijöiden noudattaneen työnantajalta saatuja ohjeita ja määräyksiä.

5 POHDINTA JA YHTEENVETO

5.1 Luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyön aihetta pohdiskellessani halusin valita tutkittavakseni jotain ajankohtaista, enkä keksinyt mitään ajankohtaisempaa ja tärkeämpää aihetta tällä hetkellä, kuin koronaepidemia. Suoritin oman työharjoitteluni Helsingissä pohjoisella kenttäjohtoalueella, jonka myötä aihe tarkentui nykyiseksi. Aineisto oli alun perin tarkoitus kerätä lähettämällä kyselylomake koko pohjoisella kenttäjohtoalueella työskentelevälle miehistölle. Jos olisin toteuttanut kyselyn kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä en olisi saanut tarpeeksi syventäviä vastauksia tutkittavaan aiheeseen, vaan vastaukset olisivat jääneet pintapuolisiksi. Päätin siksi toteuttaa tutkimuksen kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä ja kerätä aineiston haastatteluilla. Olen tyytyväinen toteutustapaan, sillä vastauksissa ilmeni paljon sellaisia asioita, mitä en ollut ennen tutkimuksen tekemistä edes harkinnut. Itse haastattelumuoto osoittautui myös toimivaksi. Sain kysymyksiin riittävän laajoja vastauksia, joten tarvetta lisähaastatteluille tai lisäkysymyksille ei ilmennyt. Jos olisin toteuttanut haastattelut teema-haastatteluina ja kasvotusten olisin mahdollisesti voinut saada vielä syventävämpää näkökulmaa aiheeseen. Näen kuitenkin, että siinä olisi ollut vaarana, että olisin ohjannut haastateltavia omilla kokemuksillani ja hypoteeseillani, jolloin myös tutkimuksen tulokset olisivat voineet vääristyä.

Tutkimuksen tekemiseksi anoin tutkimuslupaa Helsingin poliisilaitokselta. Lähestyin hälytys- ja valvontatoiminnan johtajaa, jolle esittelin aiheeni. Tutkimusluvan saatuani aloin valitsemaan haastateltavia, joka osoittautui yllättävän haastavaksi. Kriteeriksi olin asettanut, että haastateltavilla olisi vähintään muutama vuosi kokemusta kenttätöistä ennen korona-aikaa. En halunnut omilla kokemuksillani kyseisellä kenttäjohtoalueella vaikuttaa haastateltavien valintaan. Pysin pysymään mahdolli-

simman neutraalina haastateltavia valitessani, jotta en valinnoillani olisi vaikuttanut tutkimuksen tuloksiin. Painotin haastateltaville, että tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja, että vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja esitellään anonyymisti.

Haastattelulomaketta laatiessani yritin minimoida vääryymmärryksen mahdollisuuden kysymyksissä. Asetin kysymysten 3 ja 6 perään muutamia esimerkkejä, millaisia asioita haastateltava voi vastauksessaan miettiä. Kysymyksessä 3 halusin hieman laajempia vastauksia. Asettamalla kysymyksen perään esimerkkejä yritin myös aktivoida haastateltavaa miettimään kysymystä laajemmin. Kysymyksessä 6 koin, että esimerkki helpottaisi vastaajaa ymmärtämään mitä kysymyksellä haetaan. Pysin muotoilemaan kysymykset sellaisiksi, jotta en kysymyksellä johdattelisi haastateltavaa. ”Vapaa sana” -kysymyksellä halusin, että haastateltavat voivat ilmaista itseään, mikäli kysymykset eivät siihen mahdollistaneet.

Tutkimus toteutettiin haastatteleamalla kolmea henkilöä. Koen, että tutkittava aihe huomioiden haastateltavien määrä oli riittävä. Haastateltavien määrää lisäämällä olisi ehkä saatu luotettavampi tulos, mutta riskinä oli, että työmäärä ja aineisto olisi paisunut liian suureksi. Tutkimuksessa saadut tulokset perustuvat kolmen haastateltavan mielipiteisiin ja kokemuksiin, eivätkä siten ole yleistettävissä koskemaan laajempaa työyhteisöä, kuten Helsingin poliisilaitosta.

Teoriaosuutta kirjoittaessani kiinnitin erityistä huomiota lähdekritiikkiin. Koronaviruksesta on olemassa paljon virheellistä ja valheellista tietoa, jota en omaan tutkimukseeni halunnut sisällyttää. Päädyin valitsemaan luotettaviksi tunnettuja lähteitä, kuten viranomaislähteitä.

5.2 Yhteenveto

Opinnäytetyössäni pyrin selvittämään koronavirusepidemian vaikutuksia asiakaskohtaamisiin Helsingin poliisilaitoksen pohjoisella kenttäjohtoalueella. Vaikutusten selvittämiseksi asetin kolme ongelman selvittämiseksi tukevaa tutkimuskysymystä. Haastatteluissa ilmeni paljon yhteneväisyyksiä haastateltavien kokemuksissa, mutta myös eriävyyksiä. Tuloksia tulkitessa on selvää, että koronaepidemia on aiheuttanut muutoksia asiakaskohtaamisissa. Kentällä työskentelevä poliisi pääsee harvoin itse valitsemaan tehtävänsä, eikä siten voi valikoida kenen kanssa asioi. Tämä tarkoittaa myös, että poliisit ovat aika ajoin joutuneet olemaan tekemisissä koronapositiivisten ihmisten kanssa. Yksi haastateltava totesi oman haastattelunsa loppuun:

”Koronaepidemia on lisännyt työn kuormittavuutta ja stressiä mahdollisista tartunnoista, mutta kuten vähäiset tartunnat poliiseilla osoittaakin, uskon ohjeistusten ja toimintatapojen ennaltaehkäisseen pahimpia tartuntamääriä.”

Mielestäni tämä kiteyttääkin tutkimustulokset hyvin yhteen lauseeseen. Tuloksista ilmenee, että haastateltavat ovat omaksuneet muuttuneen toimintaympäristön ja sopeuttaneet oman toimintansa siten, että tehtävät on saatu hoidettua menestyksekkäästi, kuitenkin vaarantamatta omaa työturvallisuutta kohtuuttomasti. Työturvallisuutta on saatu parannettua pienillä muutoksilla, kuten suojavälineiden käyttämisellä ja turvavälien pitämällä tehtävän niin mahdollistaessa. Itselleni yllättävin seikka tuloksissa oli, miten vähän koronaepidemia lopulta oli vaikuttanut haastateltavien toimintaan asiakaskohtaamisissa. Ennen tutkimuksen tekemistä oletin, että partioiden toimintatavoissa olisi tapahtunut suuriakin muutoksia. Uskon, että suuremmilta muutoksilta on välttytty ohjeistusten ja suojavälineiden hyvän saatavuuden takia. Tuloksista selviää, että haastateltavat olivat kokeneet omaavansa tarpeeksi osaamista suojautua koronatartunnalta tehtävillä ja varusteiden suojautumiseen olleen riittävät.

Koronaepidemia ei ole vielä ohi ja siitä tullaan varmasti tekemään vielä lukemattomia tutkimuksia. Korona on vaikuttanut koko yhteiskunnassa ja poliisi on ollut keskeisenä tekijänä koronaepidemian eri vaiheissa muun muassa rajoitusten valvonnassa. Jatkotutkimuksena omasta aiheestani voisi tehdä yleistävämmän ja suurempaa joukkoa koskevan tutkimuksen. Tässä tutkimuksessa keskityin ainoastaan kentällä työskenteleviin poliiseihin, joten tutkimusta voisi laajentaa koskemaan esimerkiksi rikostorjuntaa ja muita poliisin toimintoja. Koronaepidemian luonne muuttuu myös jatkuvasti, joten tutkimuksen kohdentamista tietylle aikajaksolle voisi myös antaa tarkempia tuloksia.

Olisi myös mielenkiintoista selvittää, miten poliisit ovat kokeneet oman roolinsa koronarajoitusten valvojana. Kukaan on tuskin ammatinvalintaa tehdessään huomioinut, että voisi joskus joutua keskelle epidemiaa valvomaan kansalaisten liikkumista poikkeusolojen vallitessa.

LÄHTEET

Eduskunta. Valmiuslain käyttöönottoaminen korona-aikana. Luettavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/kotimainen_oikeus/LATI/Sivut/valmiuslain-kayttoonottaminen-koronavirustilanteessa.aspx

Grönfors, M. & Vilka, H. (toim.). 2011. Laadullisen tutkimuksen kenttätömenetelmät. Hämeenlinna: SoFia-Sosiologi-Filosofiapu Vilka.

Helsingin poliisilaitos. 2.1.2020. Työharjoittelu Helsingin poliisilaitoksella. Tulokasopas harjoittelijalle.

Helsingin Sanomat. Deltamuunnoksesta tuli Suomen valtavirus: Muunnosta jo yli 80 prosenttia tutkituista näytteistä. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000008115256.html>

Kainuun sote. Hengityssuojaimet FFP1, FFP2 ja FFP3. Luettavissa: <https://sote.kainuu.fi/uutiset/hengityssuojaimet-ffp1-ffp2-ja-ffp3>

Metsämuronen J. 2001. Laadullisen tutkimuksen perusteet. 2. painos. Viro, International Methelp Ky.

Poliisihallitus. Ohjeita koronavirustilanteen varalta 9.6. – 31.8.2021. POL-2020-12586.

Poliisihallitus. Poliisin valtakunnallinen COVID-19 hygienia ja suojausohje. Päivitetty 22.3.2021.

Sosiaali- ja terveysministeriö. Koronapassi. Luettavissa: <https://stm.fi/koronapassi>

Sosiaali- ja terveysministeriö. Toimintasuunnitelma covid-19-epidemian hillinnän hybridistrategian toteuttamiseen. Luettavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163190/STM_2021_21_J.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Hengityssuojaimien käyttö. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektio- ja-rokotukset/taudit- ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy- ja-torjuntaohjeita/hengityksensuojaimien-kaytto>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Koronavirus COVID-19. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektio- ja-rokotukset/taudit- ja-torjunta/taudit- ja-taudinaiheuttajat- a-o/koronavirus-covid-19>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Koronaviruksen tarttuminen ja itämisaika. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/koronaviruksen-tarttuminen-ja-itamisaika>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Muuntuneet koronavirukset. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/muuntuneet-koronavirukset>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Oireet ja hoito – koronavirus. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/oireet-ja-hoito-koronavirus>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Oma koronarokotus: miten, miksi ja milloin? Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/rokotteet-ja-koronavirus/oma-koronarokotus-miten-miksi-ja-milloin->

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Rokotteiden teho koronavirusta vastaan. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/rokotteet-ja-koronavirus/rokotteiden-teho-koronavirusta-vastaan>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Suositus kasvomaskien käytöstä kansalaisille. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/suositus-kasvomaskien-kaytosta-kansalaisille>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Tarttuminen ja suojautuminen – koronavirus. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. THL:n koronakartta. Luettavissa: <https://experience.arcgis.com/experience/d40b2aaf08be4b9c8ec38de30b714f26>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Tilannekatsaus koronaviruksesta. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta>

Työterveyslaitos. Tietoa suojautumisesta koronavirustartunnalta: kasvomaskit, suu-nenäsuojaimet ja hengityksensuojaimet. Luettavissa: <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-suu-ja-nenasuojus>

Työturvallisuuslaki 738/2002.

Valtioneuvosto. Koronarajoitusten purkaminen ja yhteiskunnan avaaminen syksyllä 2021. Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/tietoa-koronaviruksesta/rajoitusten-purkaminen>

VTT. Kangasmaski ei suojaa käyttäjäänsä koronavirukselta, mutta voi suojata muita. Luettavissa: <https://www.vttresearch.com/fi/uutiset-ja-tarinat/kangasmaski-ei-suojaa-kayttajaansa-koronavirukselta-mutta-voi-suojata-muita>

LIITE 1 HAASTATTELUKYSYMYKSET

Koronavirusepidemian vaikutuksia asiakaskohtauksiin Helsingin poliisilaitoksen pohjoisella kenttäjohtoalueella.

1. Miten koronaepidemia on vaikuttanut partion varautumiseen hälytystehtävälle mentäessä?
2. Miten hätäkeskuksen antamat esitiedot ovat vaikuttaneet varautumiseen?
3. Miten koronaepidemia on vaikuttanut partion toimintaan asiakaskohtauksissa? (esim. lähikontakti asiakkaan kanssa, kuljetukset, puhuttaminen ym.)
4. Oletko muuttanut toimintatapojaasi asiakaskohtauksissa koronaepidemian aikana?
5. Ovatko mahdolliset muuttuneet toimintatavat vaikuttaneet työturvallisuuteen? Miten?
6. Miten koronaepidemia on mielestäsi vaikuttanut tehtävien luonteeseen? (ovatko tietyt tehtävät lisääntyneet tai vähentyneet yms.)
7. Miten olet suojautunut koronavirukselta asiakaskohtauksissa?
8. Onko sinulla mielestäsi ollut tarpeeksi osaamista suojautua koronavirustartunnalta työtehtäviä suorittaessasi?
9. Ovatko varusteet suojautumiseen olleet riittävät?
10. Vapaa sana.